

İkinci el oto alım-satım işinin vergilendirilmesi.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV 28-83666
Tarih	01.10.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü)

Sayı : 39044742-KDV 28-83666 01/10/2015

Konu : İkinci el oto alım-satım işinin vergilendirilmesi.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, ikinci el oto alım satım faaliyeti ile iştigal ettiğinizi, 2014 yılı itibariyle işletme defterinden bilanço usulüne geçiş yaptığınızı belirtilerek;

-Şahıslardan noterde satış sözleşmesi ile alınan ikinci el binek otoların defter kayıtlarına nasıl kaydedileceği,

-Vergi mükellefi olan gerçek ve tüzel kişilerden alınan ikinci el binek otolarda uygulanan katma değer vergisinin indirim konusu yapıp yapılamayacağı,

-Satın alınan ikinci el binek otoların muhasebe kaydının nasıl olması gerektiği,

-391- Hesaplanan KDV oranının yüzde kaç olacağı,

-Noter satış sözleşmesinde satıcı tarafın kendisi olmamasına karşın sadece komisyon geliri elde etmesi durumunda düzenlenmesi gereken faturada matrahın ne olması gerektiği hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep edilmiştir.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu hükme bağlanmış olup Kanunun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde ise; bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan Kanunun 40 inci maddesinde de; safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmıştır.

Ticari kazancın tespitinde iki temel ilke geçerlidir. Bunlar "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması, yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemde kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Bu esas dikkate alındığında bir gelir unsurunun, özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Buna göre, ikinci el binek oto alım satımı ile alım satıma aracılıktan elde edilen kazançlar ticari kazanç mahiyetinde olup taşıt alım satımında ticari kazancın hesaplanmasında satış bedellerinin hasılat, alış bedellerinin ise maliyet olarak dikkate alınması gerekmektedir. İkinci el binek oto satışına aracılık edilmesi nedeniyle elde edilen kazanç ise komisyon geliri olacaktır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde faturanın satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu, 232 nci maddesinde tüccarların sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve aldıkları emtia veya hizmet için de fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 234 üncü maddesine göre tüccarların vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için düzenleyip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir.

Bu itibarla, vergi mükellefi olmayan kişilerden noter satış senedi ile satın aldığınız araçlar için gerçek satış bedeli üzerinden gider pusulası düzenlemeniz gerekmekte olup söz konusu araçlar için yapacağınız ödemelerden gelir vergisi tevkifatı yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Başkasına ait binek otomobillerinin satışına aracılık etmeniz halinde komisyon faturası düzenlemeniz gerekmektedir.

Kullanılmış binek otomobillerin satın alınıp işletme adına kayıt ve tescil ettirildikten sonra satışa sunulması halinde ise gerçek satış bedeli üzerinden fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Ancak, gerçek satış bedelinin emsallerine göre bariz bir şekilde düşük beyan edildiğinin tespit edilmesi halinde idarece, taşıtın gerçek satış bedelinin tespiti yoluna gidilebileceği tabiidir.

Muhasebenin temel kavramları, muhasebe politikalarının açıklanması, mali tablolar ilkeleri, mali tabloların düzenlenmesi ve sunulması, tekdüzen hesap çerçevesi, hesap planı ve işleyişine ilişkin açıklamalar, 26/12/1992 tarih ve 21447 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ve daha sonra bu konuda yayımlanan diğer tebliğlerde yapılmış bulunmaktadır.

Buna göre, tekdüzen hesap planında yer alan "153-Ticari Mallar" hesabı herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satmak amacıyla işletmeye alınan ticari mallar (emtia) vb. kalemlerin izlendiği hesaptır. Buna göre, satın alınan ikinci el binek otoların söz konusu hesapta izlenmesi yerinde olacaktır.

Gelir tablosunda yer alan brüt satışlar hesap grubu ise; işletmenin esas faaliyetleri çerçevesinde satılan mal ya da hizmetler karşılığında alınan ya da tahakkuk ettirilen toplam değerleri kapsamaktadır. Söz konusu bu grupta yer alan 600- Yurt İçi Satışlar hesabı da, yurt içindeki gerçek ve tüzel kişilere satılan mal ve hizmetler karşılığında alınan ya da tahakkuk ettirilen toplam değerlerin izlendiği hesaptır.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 30 uncu maddesinin b bendinde faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere işletmelere ait binek otomobillerinin alış vesikalarında gösterilen KDV nin vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV den indirilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 28 inci maddesinin Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan 2007/13033 sayılı Kararname ile mal teslimi ve hizmet ifalarına uygulanacak KDV oranları belirlenmiştir.

Söz konusu Kararname eki (I) sayılı listenin 9 uncu sırasına göre TGTC nin 87.03 tarife pozisyonunda yer alan binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlardan kullanılmış olanların teslimlerinde % 1, KDV Kanununun 30 uncu maddesinin b bendine göre binek otomobillerinin alımında yüklenilen KDV yi indirim hakkı bulunan mükelleflerin, bu araçları tesliminde ise % 18 oranında KDV uygulanmaktadır.

Aynı Kararnamenin 1 inci maddesinin beşinci fıkrasında (I) sayılı listenin 9 uncu sırasında yer alan "kullanılmış" deyiminin 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa göre ÖTV ye tabi olmayan taşıtları ifade edeceği belirtilmiştir.

2008/13426 sayılı BKK ekli Kararnamenin 2 nci maddesinde ise KDV Kanununun 30 uncu maddesinin b bendine göre binek otomobillerin alımında yüklenilen KDV'yi indirim hakkı bulunan mükelleflerin, kiralamak veya çeşitli şekillerde işletmek üzere iktisap ettikleri ve 31/12/2007 tarihi itibarıyla aktiflerinde veya envanterlerinde bulunan binek otomobillerinin iktisap tarihinden itibaren 2 yıl geçtikten sonra teslim konus olmasi halinde bu teslimde % 1 oranında KDV uygulanacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca, 60 No.lu KDV Sirkülerinde kullanılmış araç satışında uygulanması gereken KDV oranı ve binek otomobillerin alımında ödenen KDV nin indirim konusu yapıp yapılamayacağı hakkında gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Buna göre,

1- Başkasına ait binek otomobillerinin satışına aracılık edilmesi halinde teslim satıcı ile alıcı arasında gerçekleşmektedir. Bu durumda aracılık hizmeti KDV ye tabi olup komisyon bedeli üzerinden % 18 oranında KDV hesaplanacaktır. Binek otomobillerinin noter satış sözleşmesi ile satın alınıp daha sonra satılması halinde, yapılan bu iş satışa aracılık değil araç teslimi olarak değerlendirilecek ve araç satış bedeli üzerinden %1 oranında KDV hesaplanacaktır.

2- Kullanılmış binek otomobillerin satın alınıp işletme adına kayıt ve tescil ettirildikten sonra satışa sunulmasında alış sırasında satıcının durumuna bağlı olarak % 1 veya % 18 olarak ödenen KDV nin indirim konusu yapılması mümkün olmayıp gider veya maliyet olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026